

“Yeni yılda öncelikli gündemimiz yatırımcı eğitimi,”

Nevzat Öztangut, yakın zamanda başlatılacak ‘Yatırımcı Seferberliği’nde aracı kuruluşlara büyük görevler düştüğünü ifade ediyor.

Sermaye piyasalarının 2010 gündeminde öne çıkan en önemli gelişmelerden biri Halka Arz Seferberliği oldu. Halka Arz Seferberliği, piyasada öngörülen hareketlenmeyi sağladı mı?

Halka açılmaları özendirilmek ve şirketleri sermaye piyasası konusunda daha iyi bilgilendirmek için başlatılan bu projenin piyasamıza ivme katmasına inanıyorum. Nitekim rakamlar da bizi destekliyor. 2009’da sadece iki halka arz yapılmışken, projenin katkısıyla 2010 yılında bu sayı 25’e çıktı. Bununla birlikte, İMKB’de işlem görebilmek için şirketlerin SPK ve İMKB nezdindeki başvuruları, 2011’deki halka arz işlemlerinde devam edecek yoğunluğun bir göstergesi.

Bu anlamda, geçtiğimiz yıl aracı kurum kârlarında bir artış oldu mu? Kârlılık durumunu negatif ya da pozitif yönde etkileyen faktörler nelerdi?

Krizin ardından piyasalarda yaşanan hareketliliğin, aracılık sektörüne de yansıdığını görüyoruz. Yılın ilk dokuz ayında aracı kurumların toplam kârı bir önceki yıla göre yüzde 12 artarak 277 milyon TL olarak gerçekleşti. Bu yükselişte, işlem hacimlerindeki artışa bağlı olarak komisyon gelirlerinin yükselmesinin yanı sıra, halka arzlarla beraber kurumsal finansman ve portföy yönetimi gibi diğer hizmet alanlarındaki canlanma etkili oldu.

Sermaye piyasalarının en temel sorunları olarak neleri sıralayabilirsiniz? Sektörün en önemli oyuncularından aracı kurumların bu problemler için çözüm önerileri neler olabilir?

Piyasamızın gelişmesi için yapılması gerekenleri, halka açık şirket sayısının ve ürün çeşitliliğinin artırılmasıyla yatırımcı tabanının genişletilmesi şeklinde özetleyebiliriz. Ürün çeşitliliğinin artırılmasına ilişkin son yıllarda önemli adımlar atıldı. Yeni yatırım fonu tipleri ve yapılandırılmış ürünler düzenlemeye sokuldu. Buradaki önemli bir husus, aracı kurumlarımızın bu düzenlemelere çabuk cevap verip, yatırımcılara bu ürünleri

sunması. Bence aracı kurumlarımızın bu konudaki performansı kayda değer oldu, yeni ürünler piyasada peş peşe yerini aldı.

Piyasamızda halka açık şirket sayısı istenen seviyede değil. Ancak Halka Arz Seferberliği ile düzenleme ve tanıtım ayağında bunun için gerekli çalışmaların yapıldığını görüyoruz. Bununla birlikte, halka arzın ilk aşamasından itibaren bütün süreçte yer alan aracı kurumlarımızın yeterli bilgi ve donanımına sahip olduğunu düşünüyorum.

Bence en önemli sorunumuz, yatırımcısı sayısının düşüklüğü. Şu an hisse senedi piyasasındaki yatırımcı sayısı sadece 1 milyon civarında, bunların yüzde 60’ının ise portföyü 1.000 TL’nin altında. Yerli yatırımcıların tasarruflarına baktığımızda da, tasarrufların sadece dörtte birinin sermaye piyasasına yönlendirildiğini görüyoruz. Bunun için, piyasaların ve ürünlerin doğru tanıtılması, yatırımcılara ihtiyaçlarına uygun yatırım araçlarının sunulması ve piyasadaki mevcut güvenlik mekanizmalarının doğru anlatılması gerekiyor. Kısacası, kapsamlı bir yatırımcı eğitimi kampanyasına ihtiyaç var. Gerek SPK, gerek İMKB, gerekse biz bu konudaki çalışmalarını yoğunlaştırmış durumdayız. Halka Arz Seferberliği’ne benzer şekilde çok yakın zamanda Yatırımcı Seferberliği olacak. Üst kurumlar bu projeyi başlatıyor, ancak burada da asıl görev, yatırımcılarla birebir temasta olan aracı kurumlarımızın bu konuya gerekli önemi vereceğine inanıyorum.

Nevzat Öztangut kimdir?

Hacettepe Üniversitesi Ekonomi Bölümü mezunu olan Öztangut, 1984-94 yılları arasında SPK Denetim Dairesi'nde Denetçi Yardımcısı, Denetçi ve Baş Denetçi olarak görev yaptı. Eş zamanlı olarak 1992-94 yılları arasında Marmara Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalıştı. 1994'te özel sektöre geçen Öztangut, hâlihazırda Garanti Yatırım Yönetim Kurulu ve İcra Kurulu Üyeliği görevlerini yanı sıra; TSPAKB Yönetim Kurulu Başkanlığı, Takasbank Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği, Doğu Otomotiv Yönetim Kurulu Üyeliği, TOBB Sermaye Piyasası Sektör Meclisi Üyeliği, Garanti Yatırım Ortaklığı Yönetim Kurulu Üyeliği, Garanti Bankası/Garanti Yatırım Fonu Kurulu Üyeliği, IFIE (Uluslararası Yatırımcı Eğitim Forumu) ve AFIE (Asya Yatırımcı Eğitim Forumu) Yönetim Kurulu Üyelikleri ve ICSA (Uluslararası Menkul Kıymet Birlikleri Konseyi) Emerging Market Komitesi Başkanlığı görevlerini yürütüyor.

Yatırımcı eğitimi konusunu biraz daha açabilir miyiz? TSPAKB'nin 2011 gündeminde öncelikli olarak hangi konular bulunuyor?

Birliğimiz, kuruluş misyonu çerçevesinde, sermaye piyasalarımızın gelişimine destek vermek üzere yurtiçinde ve yurtdışında pek çok faaliyette bulunuyor. Önümüzdeki dönemde, bu faaliyetler arasında en önem verdiğimiz konu yatırımcı eğitimi projemiz. Yatırımcı eğitimi projesiyle, tasarrufların değerlendirilmesi, yatırım araçları, piyasaların işleyişi ve güvenlik mekanizmaları konusunda toplumun tüm kesimlerinin bilinçlendirilmesi amaçlanıyor. Böylece, piyasamız ve yatırım araçları hakkında daha bilgili hale gelen yatırımcıların daha güvenli bir şekilde yatırım yapacaklarını düşünüyoruz. Zira sermaye piyasalarımızın gelişmiş ülkelerle rekabet edebilir seviyeye gelmesi için yalnızca şirketlerin değil, yatırımcıların da katılımının üst düzeye çıkarılması gerekiyor.

Bilinçli yatırımcılar, sermaye piyasasının temel unsurlarından. Toplu-

mun yatırım araçları ve sermaye piyasası kurumlarıyla ilgili temel bilgi düzeyine sahip olmasında eğitim önemli bir faktör. Planladığımız yatırımcı eğitimi programıyla her yaş grubuna, toplumun tüm kesimlerine seslenmeyi istiyoruz. Böylelikle gerekli bilgi ve donanıma sahip yatırımcılarımızın ülke tasarruflarının artmasına ve kaynakların daha verimli bir şekilde kullanılmasına katkı sağlayacağını düşünüyoruz.

Biz 2010 yılında bir anket yaptık. Anketle sermaye piyasasının tanınırlığını ve algılanmasını ölçmeyi, piyasaya ilginin neden istenen düzeyde olmadığını tespit etmeyi amaçladık. Anket sonuçları bize, genelde yatırım araçları ve mevcut güven meka-

Bilinçli yatırımcılar, sermaye piyasasının etkin bir şekilde çalışabilmesi için temel unsurlardan. Toplumun yatırım araçları ve sermaye piyasası kurumlarıyla ilgili temel bilgi düzeyine sahip olmasında, eğitim önemli bir faktör.

nizmalarının yeterince bilinmediğini gösterdi. Yatırımcı eğitimi projesini şekillendirirken, yurtiçinde düzenlediğimiz anketin yanı sıra, yönetim kurulu üyesi olduğumuz Uluslararası Yatırımcı Eğitimi Forumu (International Forum for Investor Education-IFIE) ve Asya Yatırımcı Eğitimi Forumu'ndaki (Asia Forum for Investor Education-AFIE) tecrübelerden de faydalanmayı planlıyoruz.

Türkiye'deki piyasa denetleme normlarını yeterli buluyor musunuz? Yeni düzenlemeler, yatırımcı güvenini büyük ölçüde geri kazanabilme yönünde önemli katkılar sağlayacak mı sizce?

Piyasamızın düzenlemeler ve düzenleyici kurumların gelişmişliği açısından yeterli seviyede olduğunu düşünüyorum. Ayrıca, son birkaç yıldır, SPK'nın getirdiği yeni düzenlemelerle AB'ye uyum konusunda önemli adımlar atılıyor. Yeni düzenlemelerle birlikte, kamuyu aydınlatma, şeffaflık gibi konularda yapılan iyileştirmelerin yatırımcı güveni konusuna katkı sağladığına inanıyorum. Bunun dışında, biliyorsunuz yeni Sermaye Piyasası Kanunu için çalışmalar devam ediyor.

Piyasamızda yatırımcı güveni açısından son derece önemli bulduğumuz bir konu, küçük yatırımcıların piyasa riskiyle ilgili olmayan eylemlerden etkilenmelerinin önlenmesi. Biliyorsunuz, 2001 krizinde bazı şirketlere el konulmasıyla, bu şirketlerdeki yatırımcılar haklarını kaybetti. Bu gibi durumların bir daha yaşanmasını önleyecek bir yapı getirilmesi gerekli. Biz bu konudaki görüşlerimizi ilgili mercilere ilettik.

İstanbul'un bir finans merkezine dönüştürülme çalışmalarının başlangıcı büyük ölçüde beş-altı yıl öncesine dayanıyor. Finans merkezi yolculuğuna çıkış zamanlarıyla şimdiye karşılaştığımızda ne kadar yol alındı sizce?

2003 yılından itibaren Birliğimiz'in üzerinde çalıştığı İstanbul Finans Merkezi projesinde son birkaç yıldır önemli gelişmelere şahit oluyoruz. Bizce en önemli gelişme, hükümetin bu hedefi politika olarak benimsemesi. 2007-2013 beş yıllık kalkınma programında yer alan projeye yönelik, özel ve kamu sektörü işbirliği içinde çalışma grupları oluşturuldu, Ekim 2009'da bir yol haritası çizildi. Mayıs 2010'da kurumsal yapısını tamamlayan ve geniş bir organizasyondan oluşan proje için çalışmalar yoğun bir şekilde devam ediyor. Birlik olarak, bu projede bütün çalışma gruplarının yanı sıra Ulusal Danışma Kurulu'nda da katkı sağlıyoruz.

Biliyorsunuz bu, uzun soluklu ve kapsamlı bir proje. Atılması gereken pek

çok adım var. Bizce burada dikkat edilmesi gereken nokta, daha finans merkezi hedefine ulaşmadan, bu yolda atılacak her adımın piyasamızda kayda değer kazanç sağlayacak olması.

Yurtdışında, emeklilik fonları gibi kurumsal fonların sermaye piyasalarındaki ağırlığı oldukça fazla. Bu gibi fonların bizim piyasalarımızdaki etkinliği ve büyüklüğü nasıl artırılabilir?

54 milyar TL'ye yaklaşan kurumsal fon büyüklüğümüz, milli gelirimizin yüzde 5-6 seviyesinde. Gelişmiş ülkelerle karşılaştırıldığında, fon sektörümüz henüz büyüme aşamasında.

2003'te piyasamıza giren emeklilik yatırım fonlarına baktığımızda ise, gerek katılımcı sayısı, gerekse portföy büyüklüğü açısından kayda değer bir gelişme yaşandığını gözliyoruz. Yedi senede 2 milyon aşan katılımcı sayısı ve 12 milyar TL'ye yaklaşan portföy büyüklüğü ile emeklilik fonlarının piyasamızdaki ağırlığını artırmaya devam edeceğini düşünüyorum.

Bununla birlikte, piyasadaki kurumsal yatırımcılar, portföylerinin sadece yüzde 7 gibi küçük bir bölümünü hisse senedine, yüzde 35-36'sını da kamu tahvillerine yönlendirmiş durumda. Son yıllarda faiz oranlarının düşmesiyle, yeni getiri arayışı çerçevesinde hisse senedi yatırımlarının artacağına inanıyorum. Öte yandan, yeni yatırım fonu tiplerinin piyasaya sunulması yeni yatırımcıları da piyasaya çekecektir. Ayrıca, Yatırımcı Seferberliği ile daha fazla yatırımcının fonlara yönelmesi sağlanarak, kurumsal yatırımcıların piyasadaki etkinliğinin artacağını düşünüyorum.

İstanbul Finans Merkezi Projesi'ne dair...

Bu, uzun soluklu ve kapsamlı bir proje. Önümüzde atmamız gereken pek çok adım var. Bizce burada dikkat edilmesi gereken nokta, daha finans merkezi hedefine ulaşmadan, bu yolda atılacak her adımın piyasamızda kayda değer kazanç sağlayacak olması.